

beszerzését, valamint a kocsiszin építéséhez szükséges összeget engedélyezze.

× **Tanítók segélyezése.** A tanács elhatározta, hogy azoknak a napidíjas tanítóknak, akik a múlt iskolai évben osztályvezetéssel voltak megbízva, a nyári szünidő tartamára egyenkint 100 korona segélyt szavaz meg.

× **Az aranyhegyi árok rendezése.** A főváros 1912. évi költségvetésében a III. ker. aranyhegyi árok rendezési munkáira 6000 koronát vettek föl. A tanács most elrendelte, hogy e költségösszeg keretén belül a budai temető mentén az árok partjainak megvédéséről gondoskodás történjék, illetve hogy az erre a célra szükséges munkákat hajtásák végre.

× **Az új tűzoltó-főparancsnok.** A tanács keddi teljes ülésében az üresedésben levő tűzoltó főparancsnoki állásra Janicsek Andor eddigi helyettes főparancsnokot, a tűzoltóparancsnoki állásra pedig Breuer Szilárd tűzoltótisztet választotta meg.

A véres napok után.

A „lázas” vádja elfűnt. — Az ügyészség elkészült a vádirattal. — Száznegyvennégy terhelt négy csoportban. Tizenkét szabadulás. — Az ügyészség foglyai. — Gyűjtés az áldozatoknak.

A budapesti rendőrség szolgálékü vezéreinek, Bodának és Krecsányinak alattomos terve kutba esett: az ügyészség elejtette a lázadás büntetésének a vádját. Ezt legkevésbé sem jóindulatból tette, hanem mert nem volt mire fölépítenie Bodák nevére rágalmát. A vád minősítése így is eléggé szigorú, mert a tüntető legnagyobb részét magánosok és hatóság elleni erőszak büntetésével vádolja az ügyészség hazug rendőri vallomásokra támaszkodva.

Bodák közel kétszázötven tüntetőt jelentettek föl lázadás miatt, de az ügyészség megelégedett sokkal kevesebb áldozattal: száznegyvennégy tüntető ellen adott be vádiratot, a többi ellen pedig megszüntette az eljárást. Letartóztatott a rendőrség majdnem kétszáz embert, egy részét kénytelen volt már maga eleresztetni és száztizenhatot kísértetett át az ügyészségre.

Az ügyészség és a vizsgálóbírók szabadon bocsátottak az elmúlt négy héten belül több mint hatvan foglyot. Ha „fölülről” nem volna utasítás a megfélemlítésre, talán az egész lázadás fölfűjt ügy kihágássá laposodnék el. De a Tisza-rendszernek áldozatokra van szüksége, ezért nem eresztik el a rendőrségtől behurcolt tüntetőket. Kedden délután elbocsátottak tizenkét foglyot, vagyis ül még ma is az ügyészség fogházában ötvenkét tüntető.

Az ügyészség hétfőn elkészült a vádirat megszerkesztésével és négy csoportban elkülönítve fölküldötte azt a vádtanácshoz, hogy száztizennégy gyanúsítottak kézbesítsék a vádiratokat.

Mind a négy csoport vádirata a következő indokolással kezdődik:

„Folyó évi május hó 23-ik napján és részben az ezt követő két napon a budapesti munkásság nagyrésze a választójogi reform érdekében részleges sztrájk mellett — nagyarányú tüntetést rendezett. A tüntetés célja az volt, hogy a tüntetők erejének megmutatásában nyilvánuló fenyegetés által a kormány, illetve az országgyűlés képviselőháza a tüntető céljainak megfelelő irányba bizonyos elhatározásra kényszeríttessék; ámde a tüntetés áthágta az eredeti tervet és korlátokat, mert a tömeg nem elégedett meg a tüntetéssel, hanem össze nem függő és központból nem irányított csoportokra szakadva a város különböző helyein rombolt.

A bünvádi eljárás kezdetén a tüntető cselekményeit a Btk. 152., 154. és 155. §-ában meghatározott lázadás büntette címén kellett minősíteni, mert a tömegnek irány, idő és hely tekintetében céltudatos megjelenése, a rombolásnak városzerle egy időben való megkezdése, valamint a munkásokhoz előzőleg sajtó útján intézett fölhívások azt az alapos gyanút keltették, hogy a tömeget mozgásba hozó központi szervezet és vezetőségnek eleve szándéka volt a tüntetésen fölül

még az erőszak igénybevétele is abból a célból, hogy a törvényhozás képviselőházát alkotásában és határozathozatalában, tehát hivatása szabad gyakorlatában akadályozza, illetve nekik tetsző irányban elhatározásra kényszerítse.

A rombolás és zavarás megszüntével nyert áttekintés után azonban a nyomozás adatai a tömegnek a garázdálkodása és a központi föl hívás között való szoros összefüggést ily címen való vádemelésre elegendő bizonyítékkal nem támogatják és ezért az egymással szervi összefüggésben nem lévő s egymástól területileg is elválasztott, a parlament épületétől távolban működő csoportok és azok tagjai ellen csupán az általuk egyénileg elkövetett és terhükre bizonyítható bűncselekmények címén lehet vádat emelni.

Ez adja meg egyszersmind annak is a jogos alapját, hogy az összes terhelt ellen nem egy egységes vádiratban, hanem a tömeget lehetőleg arányosan megosztva, több vádiratban emelek vádat.

Száznegyvennégy terhelt.

Az első csoportba a vádirat negyven tüntetőt sorozott be; névsoruk a következő:

Hajba György asztalossegéd, Kristóf József asztalossegéd, Törzs Lajos joghallgató, Takács Károly szabósegéd, Mersits Károly gyárimunkás, Biermann Ferenc kereskedősegéd, Pápir Mór festősegéd, Toller Pál asztalossegéd, Diduch József gyárimunkás, Adorján Mihály betonmunkás, Ádám Pál kocsikovács, Schilling János kávémérő, Madarász János urasági inas, Mendel József betonmunkás, Szegő Ignác lakatossegéd, Rakovszky Árpád ügynök, Hosszu János asztalossegéd, Osztricsil Mihály gépmunkás, Müller Ármán kárpitósegéd, Kiss József borbélysegéd, Schnürmacher Gyula szabósegéd, Nagy Béla kovácssegéd, Kamenár Rezső asztalossegéd, Szeitz Imre mázolósegéd, Schneider Rezső géplakatossegéd, Koós András gyárimunkás, Fejes Gábor kubikos, Lénárt János rostaszövősegéd, Major Gyula vasesztergályossegéd, Ferka Márton szűcssegéd, Mészáros Gyula cipészsegéd, Laibl Lajos cserépfőmester, Pázmány József cipészsegéd, Lengyel Jenő napszámos, Jakabos Kálmán kovácssegéd, Puskás Péter napszámos, Karácsonyi László napszámos, Nébl Richárd mázolósegéd, Molnár Sándor szabósegéd, Sztójadinovics Mirko vasesztergályossegéd.

A második csoportban már negyvenhárom a gyanúsítottak száma; neveik a következők:

Sztamenkovics Mihály villanyszerelő, Pollák Adolf cukorkaárus, Vulmann Antal háziszolga, Simon Imre kocsis, Gaál János mészárossegéd, Flachs Kálmán kárpitósegéd, Lakatos Imre segédszerelő, Erős Dezső szerszámlakatos, Lencz Henrik szeneslegény, Zatykó Pál és Szabó József gyári munkások, Baldauf Lajos asztalossegéd, Daszpót Mihály kőmívessegéd, Csernyák András gyárimunkás, Mach János és Visnyei Ádám állványozók, Huber János kőmívessegéd, Gyenies János padlóburkoló, Kovácsik Menyhért cipészsegéd, Jezsicz József és Morvai István kocsisok, Vanya Lajos cipész, Borbás Báazs butormunkás, Krenkó Sándor lakatosanonc, Krenkó József kocsis, Müller Richárd ácssegéd, Pecnyik Julia (16 éves) cseléd, Taiti Mihályné mosónő, Uzsák Ágnes, Varju Erzsébet, Varga Mária takarítónő, Pöcz Viktorné baromfiárus, Lajkó Róza cseléd, Lőrincz Mátyas (14 éves) napszámos, Andor János kőmívessegéd, Berényi Mária mosónő, Gyurkovics János cserepestanonc, Temesvári János napszámos, Harmos Mihályné mosónő, Budai Gyula és Csaba József gépmunkások, Gedra Alajos mutatóvályos, Győri Béla napszámos.

A harmadik csoportban az ügyészség harmatinckilenc embert vádolt meg; névsoruk a következő:

Iván Miklós lakatossegéd, Szeratics Simon napszámos, Szegedi János és Krajcsik József kocsisok, Kelemen György napszámos, Klucsik Dániel csavarvágó, Szalai József kocsis, Krausz Vojcsék és Rimas Sztaniszló napszámosok, Jandó János tejkihordó, Janiga Katalin munkáskő, Litkei Lajos kötő, Schwéger János kazánkovács, Tonka József asztalossegéd, Tóth Erász gyárimunkás, Virosték Pálné napszámosnő, Turág János napszámos, Szép Albert kocsis, Kocztinszky Richárd mázolósegéd, Kancsalcsik Pálné napszámosnő, Németh Józsefné bérkocsissegéd neje, Zsabinszki Andrásné háztartásbeli, Grund Ferenc lakatossegéd, Bunyetics György géplakatos, Farkas József gyárimunkás, Varga János kovácssegéd, Sztójkovics Vladimir cipészsegéd, Szendi János vasöntőtanonc, Bárony József gyárimunkás, Ferdics Kálmán és Ferdics János napszámosok, Berzuti Rudolf és Vanczel Károly vashengerészek, Daku Lajos napszámos, Nagy Sándor mázolósegéd, Bolla István betűszedő, Sinkó János és Nyitrai András kocsisok, Konheiser Alajos vasöntősegéd.

A negyedik csoport a fiatalok csoportja; tizenegy-tizenhét éves gyerekek közül következő huszonkét áldozatot vádol meg az ügyészség:

Bizony Imre szijgyártósegéd, Ádám Miklós

háziszolga, Kovács László péksegéd, Váradi József háziszolga, Tkács József napszámos, Dohoz Mihály napszámos, Wathy László szűcssegéd, Valcz Antal szerszámlakatos, Goldmann Dezső pincér, Lergel József géplakatossegéd, Weinberger Dezső villanyszerelő, Audikovszky Antal asztalosstanonc, Wladár Gyula kovácsstanonc, Vég István kocsilemezeltanonc, Zombori Ferenc lakatossegéd, Zrební Gyula (13 éves) gyárimunkás, Schering Rezső gyárimunkás, Hirman Ödön (14 éves) napszámos, Német Ferenc napszámos, Nahalka Lajos kovácsstanonc, Rákosi Jenő vasesztergályos és Görtz Ferenc (15 éves) géplakatosstanoncok.

Tizenkét szabadulás és a vádtanács.

Az ügyészség azzal igyekszik enyhíteni a föltűnően tömeges vádemelést, hogy a letartóztatottakat lassanként kiengedi a fogház falai közül. Kedden délelőtt indítványozta, hogy a hatvannégy fogoly közül tizenkét foglyot szabadlábra helyezzen a bíróság. Ez meg is történt.

A vádtanácstól, amely ebben az ügyben is már kiérdekelte a „vértanács” jelzöt, amugy sem várható elfogulatlan állásfoglalás. Elárulta ismét munkagyűlöletét Langer táblabíró, a vádtanács elnöke, amikor kedden délután a tizenkét szabadulónak a vádiratot kézbesítette. Megmondotta nekik, hogy nyugodjanak meg a vádiratban „ugy sem érnek semmit sem el a kifogás beadásával.”

A védelem sem bizik a vértanácsban, mégis le akarja szögezni a jogászi közvélemény előtt Langeréknek munkapárti szerelmét és valamennyi vádiratot kifogásokkal támadja meg. Hadd öregbedjék a vértanács dicsősége a száznegyvennégy terhelt vád alá helyezésével, ha már a „lázas” gyümölcsét nem élvezheti.

Kedd délután szabadon bocsátották a következő foglyokat:

Andor János kőművessegéd, Ádám Miklós háziszolga, Biermann Ferenc kereskedősegéd, Bizony Imre szijgyártósegéd, Bolla István betűszedő, Ferdics János napszámos, Mach János állványozó, Mersits Károly gyárimunkás, Mészáros Gyula cipészsegéd, Osztricsil Mihály gépmunkás, Schnürmacher Gyula és Takács Károly szabósegédek.

Az ügyészség foglyai.

Az ügyészség fogházában letartóztatott ötvenkét fogoly névsora:

Baldauf Lajos asztalossegéd, Bárony József gyárimunkás, Budai Gyula gépmunkás, Bunyetics György lakatossegéd, Csernyák András gyárimunkás, Daku Lajos napszámos, Daszpót Mihály kőművessegéd, Erős Dezső lakatossegéd, Fejes Gábor kubikos, Ferdics Kálmán napszámos, Ferka Márton szűcssegéd, Flachs Kálmán kárpitósegéd, Gál János mészárossegéd, Gedra Alajos mutatóvályos, Grund Ferenc lakatossegéd, Gyurkovics János cserepestanonc, Hajba György asztalossegéd, Iván Miklós lakatossegéd, Jakabos Kálmán kovácssegéd, Jezsicz József kocsis, Karácsonyi László napszámos, Kelemen György napszámos, Kiss József borbélysegéd, Konheiser Alajos vasöntősegéd, Koós András gyárimunkás, Kovácsik Menyhért cipészsegéd, Krajcsik József kocsis, Kristóf József asztalossegéd, Lakatos Imre segédszerelő, Lengyel Jenő napszámos, Major Gyula vasesztergályos, Majoros Ádám asztalossegéd, Molnár Sándor szabósegéd, Morvai István kocsis, Müller Ármán kárpitósegéd, Nagy Béla kovácssegéd, Nagy Sándor mázolósegéd, Nyitrai András kocsis, Pollák Adolf cukorkaárus, Puskás Péter napszámos, Rakovszky Árpád ügynök, Sinkó János kocsis, Szabó József gyárimunkás, Szegedi János kocsis, Szeitz Imre mázolósegéd, Sztamenkovics Mihály villanyszerelő, Sztójkovics Vladimir cipészsegéd, Temesvári János napszámos, Tollner Pál és Tóth Ferenc asztalossegédek, Vulman Antal háziszolga, Zatykó Pál gyárimunkás.

Az áldozatoknak.

A gyűjtés folytatása.

Egyetemi nyomdai munkások adakozása	16.60
Athenaeum férfi könyvkötőszemélyzete	10.80
Athenaeum női könyvkötőszemélyzete	13.80
Athenaeum nyomdászemélyzete	7.50
R. Zs.	2.—
Bernhauser K.	1.—
Stahler Nándor	30.—
Egyetértés korona asztaltársaság elnöksége	25.—
Cukrázások gyűjtése: Günther utján 1.90,	
Kovacsik utján 3.—, Markó utján 5.80	10.70
Wellisch N. ácstelep munkásai N. Palóc Mihály utján	20.55
Trautmann ácstelep munkásai Kovács István utján	6.20
Polczter Ferenc	3.—
Princz Lőrincz	2.—